

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 8C/172/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314207604
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5314207604.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou v právnej veci žalobkyne V. Č., N.. XX.X.XXXX, A. F. XXX, XXX XX Č., proti žalovanému W., B.. T.. Y., B. B. W. XX, XXX XX A., J.Y.: XX XXX XXX, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku takto

rozhodol:

I. Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného zriaďovateľom B. T., P..B., B. B. K. T. X, A., J.: XX XXX XXX, v konaní s ustanoveným rozhodcom Q.. V. T., spisová značka B. XXXXX/XX zo dňa 24.6.2014, z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 17.6.2011 a z dôvodu rozhodnutia rozhodcovského súdu v rozpore s ustanoveniami všeobecných záväzných právnych predpisov, z r u š u j e .

II. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania na súde prvej i druhej inštancie, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 1.8.2014 sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného B. T. B. B. B. T. P.. B.. sp. zn. B. XXXXX/XX zo dňa 24.6.2014, ktorý jej bol doručený dňa 4.7.2014. Týmto rozsudkom bola zaviazaná povinnosťou zaplatiť žalovanému sumu vo výške 300 €, zmenkový úrok 0,25 % denne zo sumy 300 € od 21.5.2012 do zaplatenia, zákonný úrok vo výške 6% ročne zo sumy 300 € od 7.1.2013 do zaplatenia a trovy rozhodcovského konania 149,62 €, všetko v 70 € mesačných splátkach. V žalobe poprela platnosť rozhodcovskej doložky, ktorá jej bola predložená na podpis spolu so zmluvou o úvere, bez toho, aby jej bola vysvetlená a aby jej bolo umožnené jej prečítanie. Poukázala na spotrebiteľský charakter zmluvy, keď nemožno akceptovať závery rozhodcovského rozsudku, ktorý vzťah medzi stranami za spotrebiteľský nepovažoval. Peňažné prostriedky poskytnuté žalovaným ako veriteľom žalobkyňa ako dlžník nepoužila na účely podnikania ani výkonu povolania, bola v zlej finančnej a sociálnej situácii, použila ich na zabezpečenie životných potrieb pre seba a svoju maloletú dcéru. V čase uzavretia zmluvy bola na materskej, následne na rodičovskej dovolenke, nebola zamestnaná. Bola uvedená do omylu, keď žalovaný bez toho, aby jej vysvetlil výzvam, v zmluve vyznačil v časti účelu úveru kolónku „výkon povolania“. Namietla zároveň absenciu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) v zmluve o úvere, ktorú so žalovaným uzavrela. Pri splatnosti úveru do jedného roka boli úrokové sadzby spotrebiteľských úverov podľa tabuľky národnej banky (NBS) 12,63 %, spolu s poplatkom za spracovanie okolo 1% (v závislosti od sumy, pretože poplatky prípadne môžu byť aj nulové), teda maximálne 13,63 %, nie však vo výške 92 %, ako účtuje žalovaný, ktorý pod „príslušný poplatok“ ukryl poplatky a úroky bez toho, aby konkrétne vyčíslil ich výšku, aj RPMN, čo je v rozpore so zákonom. Zmluva o úvere je v rozpore so zákonom o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľských úveroch a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Konanie žalovaného vykazuje zároveň znaky nekalej praktiky, je zároveň aj v rozpore s dobrými mravmi, jeho konanie hraničí aj s úžerou. Tieto skutočnosti rozhodca, vybraný stranou žalovaného, ignoroval, aj to je dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. V žalobe žiadala zároveň o odklad jeho vykonateľnosti.

k žalobe pripojila tabuľku NBS o výške úrokov, zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX (XXXXXXXXXX), vrátane dodatku, zmenku č. XXXXXXXXXX, rozhodcovskú zmluvu, rozhodcovský rozsudok sp. zn. B. XXXXX/XX a rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 11C 36/2013-73- zo dňa 7.4.2014.

2. Súd uznesením č. k. 8C 172-2014-23- zo dňa 26.1.2015 vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložil.

3. Žalovaný sa vyjadril k žalobe písomne podaním zo dňa 26.2.2015 čl. 27, v ktorom sa nestotožnil s tvrdeniami žalobkyne, poukazoval na to, že strany uzavreli nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, nie rozhodcovskú doložku, zmluva bola uzavretá platne, podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Bola uzavretá na samostatnom dokumente, hoci nebola súčasťou zmluvy o úvere, žalobkyňou bola osobitne podpísaná. Žalovaný spochybnil dodržanie 30 - dňovej zákonnej prekluzívnej lehoty na podanie žaloby, Žalobkyňa svoje prehlásenie, že úver jej je poskytnutý za účelom výkonu povolania, sama svojim podpisom potvrdila. Dôležité je však je, na aký účel bol úver poskytnutý, nie to, na aký ho dlžník použil. Žalovaný ako dodávateľ konal v danom prípade v dobrej viere, že dlžník - žalobkyňa nie je spotrebiteľ, preto sa žalobkyňa nemôže domáhať toho, že mala postavenie spotrebiteľa. Poukázal na rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie W., vydané v konaní proti žalovanému, ktorým bolo konanie proti nemu zastavené z dôvodu, že nebol preukázaný spotrebiteľský charakter zmluvy, dlžníčka nemala postavenie spotrebiteľa, nakoľko jej úver bol poskytnutý na výkon povolania. Žalovaný vzniesol i námietku miestnej nepríslušnosti, na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je podľa jeho názoru miestne príslušný Okresný súd Bratislava IV, pretože v zmysle § 88 ods. 2 posledná veta Občianskeho súdneho poriadku je na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku vždy príslušný súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania. Zmluva o úvere zo dňa 17.06.2011, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou, nie je podľa žalovanej zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ani spotrebiteľskou zmluvou, pretože žalobkyňa vstúpila do právneho vzťahu so žalovanou na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky budú použité na výkon povolania a nie na jej súkromnú potrebu.

4. O námietke žalovaného ohľadne miestnej nepríslušnosti Okresného súdu v Čadci na prejednanie a rozhodnutie sporu súd rozhodol uznesením č. k. 8C 172-2014-62- zo dňa 23.6.2016, ktorým túto námietku nepripustil. Proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou podal žalovaný sťažnosť (už za právnej úpravy účinnej od 1.7.2016 - Civilného sporového poriadku), ktorú súd uznesením č. k. 8C 1722014-74 - zo dňa 22.12.2016 ako nedôvodnú zamietol.

5. Súd prvej inštancie o žalobe žalobkyne prvýkrát rozhodol vo veci rozsudkom č. konania 8C/172/2014-94 zo dňa 22.11.2017, ktorým rozhodcovský rozsudok zrušil a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V rozsudku poukázal na to, že aby sa mohol zaoberať dôvodmi podanej žaloby, musel ustáliť, aký vzťah medzi stranami sporu zmluva o úvere uzavretá dňa 17.6.2011, ktorej súčasťou mala byť i rozhodcovská zmluva, založila. Súd vyhodnotil zmluvu o úvere za spotrebiteľskú, vzhľadom k postaveniu strán pri jej uzavretí, hodnotiac, že žalobkyňa uzatvárala zmluvu ako osoba fyzická, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, navyše bola na materskej a následnej rodičovskej dovolenke, bola nezamestnaná, pričom zo zmluvy ani zmenky nevyplývali údaje o tom, že by bola v čase uzavretia zmluvy samostatne zárobkovo činnou osobou, podnikajúcou. Nebolo možné ustáliť postavenie žalobkyne inak len z toho dôvodu, že v zmluve o úvere bolo zaškrtnuté políčko „výkon povolania.“ V tomto smere súd poukazoval aj na ustanovenie § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. V zmysle uvedeného preto súd ustálil, že žalobkyňa je potrebné považovať za spotrebiteľa. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal samotnou rozhodcovskou zmluvou spísanou na samostatnej listine, avšak vo forme predtlaču pripravenej vopred, vzhľadom k čomu ju nevyhodnotil za dojednanú individuálne. Rozhodcovská zmluva bola podpísaná žalobkyňou v rovnaký deň, ako zmluva o úvere, nie v čase vyššej bdlosti, kedy by žalobkyňa nemusela prikladať, pretože nepochybne jej vôľa smerovala primárne k uzavretiu zmluvy o úvere a k získaniu úveru. Súd prvej inštancie, keďže vyhodnotil rozhodcovskú doložku, resp. zmluvu za individuálne nedojednanú, a teda neplatnú, ktorá potom nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu, žalobe vyhovel. Konštatoval zároveň nekalú zmluvnú podmienku i v nadväznosti na už viaceré rozhodnutia súdov viacerých inštancií, dokonca i vzhľadom k exekučným konaniam, v ktorých boli návrhy na udelenie poverenia pre súdneho exekútora na základe exekučných titulov, ktorými boli rozhodcovské rozsudky vydané rozhodcovskými súdmi práve na základe takýchto

rozhodcovských doložiek, zamietané. V bode 13 rozsudku sa súd prvej inštancie zaoberal okrajovo aj náležitosťami zmluvy o úvere, hoc uvedené nebolo predmetom konania a rozhodovania, ale konštatoval, že rozhodcovský súd neaplikoval ani všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, najmä § 9 a 11 zákona č. 129/2010 Zb. z. o spotrebiteľských úveroch, nezaoberal sa náležitosťami zmluvy a v spojení s ich nedostatkom potom ani prípadnou bezúročnosťou úveru. Nakoľko bol súd toho názoru, že pre jeho záver a rozhodnutie postačovalo naplnenie aspoň jedného zákonného dôvodu pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, bližšie sa uvedeným nezaoberal.

6. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením č. konania 6Co/315/2018-142 zo dňa 21.2.2020 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom rozhodnutí konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru, keď právny vzťah medzi stranami sporu založený zmluvou o úvere zo dňa 17.6.2011, vyhodnotil ako spotrebiteľský. Rovnako ako súd prvej inštancie ustálil, že žalovaný dôkazné bremeno v konaní ohľadom preukázania, že úver bol poskytnutý na výkon povolania, neunesol. Poukázal na to, že súd prvej inštancie posudzoval zrušenie rozhodcovského rozsudku z dvoch dôvodov, a to z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, ktorá nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu a z dôvodu, že rozhodcovský súd porušil všeobecne záväzné predpisy na ochranu spotrebiteľa (§ 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona o rozhodcovskom konaní). Právne závery rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd však vyhodnotil za všeobecné, nekonkrétne, nepresvedčivé a neúplné. Poukázal na potrebu vypočúť žalobkyňu, resp. zástupcu žalovaného, ktorý úver sprostredkoval, k okolnostiam uzavretia zmluvy a na potrebu zistenia, či mala žalobkyňa možnosť voľby, teda slobodne, na základe vlastnej vôle prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní a či jej boli poskytnuté dostatočné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Záver súdu prvej inštancie o rozpore rozhodcovskej zmluvy s dobrými mravmi vyhodnotil za predčasný. Poukázal zároveň na nesprávnu aplikáciu zákonného predpisu v nadväznosti nato, že sporná rozhodcovská zmluva bola uzatvorená dňa 17.6.2011, teda za účinnosti zákona o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z.z. Dňa 1.1.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 335/2014 a v zmysle jeho ustanovenia § 73 ods. 2, 3 platí, že na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby po zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 1.1.2015, sa použijú predpisy účinné do 31.12.2014, pričom ustanovenie § 46 ods. 3 tým nie je dotknuté. Rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1.1.2015 sa preto spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia, pretože zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní č. 335/2014 je predpisom procesným, pokiaľ vo svojich prechodných ustanoveniach neustanoví inak. Podľa názoru odvolacieho súdu mal súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku vychádzať z § 45 zákona č. 335/2014 Z.z., ktoré obsahuje aj dôvody konštatované súdom prvej inštancie, a to aktuálne v ustanovení § 45 ods. 1 písm. e) a i) citovaného zákona. Preto ak súd prvej inštancie dospeje k záveru, že rozhodcovský rozsudok je potrebné zrušiť, z hľadiska záväznosti ďalšieho procesného postupu je potrebné do výrokovej časti zahrnúť aj dôvod neplatnosti. V zmysle záverov odvolacieho súdu mal súd prvej inštancie teda zabezpečiť dostatočný skutkový podklad pre posúdenie platnosti, resp. neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a na základe neho opätovne rozhodcovskú zmluvu posúdiť, zohľadniť aj jej formu a obsah, resp. podľa vývoja dokazovania podrobnejšie sa zaoberať aj ďalším konštatovaním dôvodom neplatnosti, a to porušením všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa.

7. Súd prvej inštancie rozhodnutie odvolacieho súdu stranám riadne doručil, vyzval ich k produkovaniu všetkých tvrdení a dôkazov k predmetu sporu, a to i v nadväznosti na závery rozhodnutia odvolacieho súdu, uplatnil sudcovskú koncentráciu. Po uplynutí koncentračnej lehoty, v ktorej obe strany zostali nečinné, súd na opätovné prejednanie veci nariadil pojednávanie, ktoré vykonal v neprítomnosti strán. Žalobkyňa svoju neprítomnosť neospravedlnila, nepožiadala o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Doručenie predvolania na termín pojednávania mal u nej súd vykázané dňom 29.4.2020, konštatoval zachovanie lehoty v zmysle § 178 ods. 2 CSP. Nedostavil sa ani žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil, vyjadril súhlas s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, nepožiadal o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Na uvedenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav a vyvodil z neho nasledovné právne závery.

8. Žalobkyňa so žalovaným uzavreli dňa 17.6.2011 zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver vo výške 350 €, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splatiť v 12 mesačných splátkach po 56 €. Celková čiastka, ktorú mala zaplatiť, vrátane poplatku vo výške 322 €, predstavovala teda sumu 672 €. Zmluva neobsahuje údaj o úrokovej sadzbe, jej výške, ani o ročnej percentuálnej

miere nákladov (RPMN), len výslednú sumu poplatku 622 €. Zo zmluvy ďalej vyplýva, že úver mal byť poskytnutý na účel výkonu povolania. Zo zmenky č. XXXXXXXXXX, z ktorej aj podľa jej očíslovania možno vyvodíť, že zabezpečovala záväzok z uvedenej zmluvy o úvere, vyplýva, že žalobkyňa ako dlžníka bola označená rodným číslom, nie IČO. Rovnako tento údaj vyplýva aj z rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi stranami dňa 17.6.2011. Jej predmetom sú všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX. Z odpovede žalobkyne na výzvu rozhodcovského súdu, ktorú rozhodcovský súd obdržal podľa prezenčnej pečiatky na čl. 47 dňa 14.2.2013, vyplýva, že žalobkyňa poukazovala na svoju nepriaznivú finančnú situáciu, na to, že ešte rok bude na rodičovskej dovolenke, jej príspevok predstavuje len sumu 200 €, žiadala o povolenie splátok po 10 €, aj vzhľadom k nepriaznivému zdravotnému stavu jej dcéry. Z vyjadrenia žalobkyne k návrhu žalovaného v konaní o žalobe žalovaného pred rozhodcovským súdom zo dňa 9.4.2016 čl. 51 spisu mal súd zistené, že už v tom čase žalobkyňa neuznávala celý nárok žalovaného, poukazovala na to, že úver nebol z jej strany čerpaný na účel výkonu povolania, ako to žalovaný v zmluve označil, bola uvedená do omylu. Uviedla zároveň, že na súde podala žalobu vo veci určenia neplatnosti úverových zmlúv, ktoré žalobkyňa so žalovaným uzavrela. Zo žaloby zo dňa 25.3.2013 čl. 52 rub je zrejmé, že žalobkyňa podala dňa 2.4.2013 žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere v časti odplaty označenej ako poplatok, prevyšujúcej 16,11 %. Konanie o jej žalobe sa vedie na Okresnom súde v Čadci pod sp. zn. 11C 36/2013. Z úradného záznamu spísaného dňa 10.5.2016 čl. 38 vyplýva, že rozsudok č. k. 11C 36-2013-73 zo dňa 7.4.2014, ktorý žalobkyňa k žalobe pripojila, bol odvolacím súdom zrušený a vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie. Uznesením č. k. 11C 36/2013-125- bolo konanie v časti o určenie neplatnosti zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 17.6.2011 v časti odplaty prevyšujúcej RPMN 16,11 % pre prekážku res iudicata (prekážku právoplatne rozhodnutej veci - v danom prípade rozhodcovským súdom) zastavené. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.4.2016. Súd prvého stupňa vydal následne vo veci samej nové rozhodnutie - rozsudok č. k. 11C/36/2013-149 zo dňa 25.1.2017, ktorým určil, že zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 8.12.2011 je v časti odplaty označenej ako príslušný poplatok vo výške 322,- € neplatná. Uvedený rozsudok Krajský súd v Žiline rozsudok č. k. 10Co/343/2017-174 zo dňa 30.5.2018 potvrdil.

9. Podľa § 45 [ods. 1 písm. a/ a e/ zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (ďalej len ZoSRK) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, 17) a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu.

Podľa § 46 ods. 1 prvá veta ZoSRK žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere (17.6.2011) (1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 a 5 Občianskeho zákonníka (1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. (2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. (3) Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú

za individuálne dojednané. (5) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. (2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia spornej zmluvy o úvere (ďalej len ZoSÚ), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci, poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) ZoSÚ, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa čl. 2 písm. b) smernice 93/13/EHS z 5. apríla 1993 "spotrebiteľ" znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom, nevzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa § 9 ods. 1 a 2 písm. f, j, zákona o ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. (2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a, b ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

10. Z kópií listín tvoriacich rozhodcovský spis, konkrétne z kópie doručky čl. 59 spisu vyplýva, že žalobkyni bol rozhodcovský rozsudok doručený do vlastných rúk dňa 4.7.2014, jeho prevzatie na doručenke potvrdila žalobkyňa svojím podpisom. Žaloba bola súdu doručená dňa 1.8.2014, teda v

zákonnej 3 mesačnej lehote podľa § 46 ods. 1 ZoSRK. Uvedená skutočnosť bola medzi stranami nespornou, pre súd preukázanou, nebola predmetom odvolacieho prieskumu.

11. Pokiaľ žalovaný ako odvolateľ namietal vo svojom odvolaní proti pôvodnému rozsudku súdu prvej inštancie postavenie žalobkyne, súd s odkazom na závery odvolacieho súdu, ktoré sú v tomto smere jednoznačné, konštatuje, že odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie týkajúcimi sa hodnotenia vzťahu medzi stranami sporu ako spotrebiteľského, v nadväznosti na postavenie žalobkyne majúcej status spotrebiteľky, nakoľko žalovaný, ktorého ťažilo dôkazné bremeno, v tomto smere nepreukázal, že úver žalobkyni poskytol skutočne na výkon povolania. Súd preto konal ďalej so žalobkyňou ako so spotrebiteľkou, ktorá v čase uzavretia zmluvy o úvere, vrátane zmluvy rozhodcovskej, vystupovala v postavení fyzickej osoby, ktorá nevykonávala obchodnú činnosť, nebola samostatne zárobkovo činnou osobou, podnikajúcou.

12. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a o tom, čo tá-ktorá voľba konkrétne znamená. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde i individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (článok 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola musí platiť aj vtedy, keď zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený na samostatných listinách (rozhodcovská zmluva bola samostatnou listinou, nebola súčasťou listiny, na ktorej bola vyhotovená úverová zmluva, resp. nebola obsiahnutá v rámci obchodných podmienok). Niet dôvodu súdnu kontrolu formulárovej zmluvy vylúčiť iba preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa spotrebiteľom predkladajú na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali oni sami. Súd zastáva názor, že spôsob, akým bola rozhodcovská doložka v rozhodcovskej zmluve v prejednávacom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu so zmluvou o úvere a všeobecnými podmienkami, nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej doložky, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (navyše, keď ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň), ktorým žalovaný sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Veriteľ, teda žalovaný, z vyššie uvedených dôvodov nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej doložky v rozhodcovskej zmluve, resp. že by si žalobca osobitne jej dojednanie vymienil. Žalobkyňa nebola pri podpise zmluvy o úvere a rozhodcovskej zmluvy informovaná o náležitostiach, boli jej uvedené len údaje úveru, a to v nedostatočnej miere, nakoľko bola informovaná len o výške úveru, výške splátok, celkovej čiastke k zaplateniu a podobne. Rozhodcovská zmluva jej bola pri podpise o úvere daná len na podpis bez ďalšieho oboznamovania. Žalovaný pritom ani netvrdil, že dôsledky uzavretia rozhodcovskej zmluvy žalobkyni osobitne vysvetľoval. Žalobkyňa nevedela posúdiť za daného stavu svoje možnosti, ovplyvniť obsah takejto zmluvy, zväžiť dôsledky jej podpisu, najmä za stavu, keď ako v konaní uviedla, v čase podpisu zmluvy bola nezamestnanou, na materskej a následne rodičovskej dovolenke. Informácie týkajúce sa rozhodcovského konania sú navyše podľa súdu značne zavádzajúce, navodzujúce dojem, ako by konanie pred rozhodcovským súdom bolo totožné s konaním na všeobecnom, štátnom súde, a teda je zámerne navodzovaný dojem výhodnosti podpisu rozhodcovskej zmluvy. Aj z tohto je zrejmé, že i keď sa aj dlžníkovi nejaké kusé informácie o konaní na rozhodcovskom súde zo strany veriteľa poskytnú, nie sú úplné ani objektívne. Ako už súd skôr uviedol, rozhodcovská zmluva bola žalobkyňou podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o úvere, teda nie v čase vyššej bdelosti po vzniku sporu, ale už na samotnom začiatku vzniku zmluvného vzťahu, kedy jej žalobkyňa nemusela prikladať väčší význam, pretože jej vôľa bez pochyb smerovala primárne k uzavretiu zmluvy úverovej. V týchto súvislostiach nie je rozhodujúce potom ani právo dlžníka od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť, dokonca i bez uvedenia dôvodu. Od spotrebiteľa nemožno spravodlivo žiadať, aby využil svoje právo od zmluvy odstúpiť, keďže ide o odstúpenie od zmluvy, ktorej uzavretie ani primárne nesledoval, a keď predmetom jeho záujmu bola hlavná, úverová zmluva. Z dojednaní obsiahnutých v rozhodcovskej zmluve, týkajúcich sa práva spotrebiteľa odstúpiť od nej, nevyplýva, že odstúpenie od rozhodcovskej zmluvy nemá vplyv na platnosť zmluvy o úvere. Preto žalobca ako bežný spotrebiteľ bez právnického vzdelania sa nemohol jednoznačne domnievať, že odstúpenie od rozhodcovskej zmluvy nemá vplyv aj na platnosť zmluvy o úvere. Súd poukazuje v týchto súvislostiach tiež na to, že ak v zmysle rozhodcovskej doložky sa vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom

riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni to tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom. V danej veci spotrebiteľ síce mal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo na návrh dodávateľa - žalovaného rozhodcovské konanie, spotrebiteľ by bol nútený takémuto konaniu sa podrobiť. Preto podľa názoru súdu rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu žalobkyne ako spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak by v konaní vystupovala na strane žalovaného tak, ako tomu bolo aj v predmetnom rozhodcovskom konaní. Už túto skutočnosť je potrebné považovať za neprijateľnú podmienku dojednanú v neprospech žalobkyne - spotrebiteľa. Doložku, resp. rozhodcovskú zmluvu, nie je možné akceptovať, ak by vyžadovala od spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, teda ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka nie je len o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, ale aj o dôsledkoch, či doložka nenúti spotrebiteľa podrobiť sa arbitráži. Súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že je doslova výnimkou, ak spotrebiteľ vyvolá konanie pred rozhodcom. Súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú dodávateľia tak, ako tomu bolo aj v konkrétnom prípade. Takto formulovaná rozhodcovská zmluva je potom celkom zjavne v prospech dodávateľa, ktorý už pri jej koncipovaní ráta s tým, že v drvivej väčšine prípadov bude práve on v pozícii žalobcu majúceho možnosť podať žalobu na rozhodcovský súd bez toho, aby uvedený postup mohol spotrebiteľ akokoľvek ovplyvniť. Súd v týchto súvislostiach poukazuje aj na dôvodovú správu k ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka: „Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky, ale ak sa tak rozhodne, aj v občiansko-právnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle navrhovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v danom prípade koncipovaná, len formálne napĺňa podmienku uvedenú v prílohe smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 (podľa bodu 1 písm. q) uvedenej prílohy podmienky uvedené v článku 3 ods. 3 sú podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo mu ukladať povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane) v tom význame, že rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Aj napriek formálnemu zneniu rozhodcovskej doložky reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa, ktorý sa už potom podpisom rozhodcovskej zmluvy reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu, či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy. Preto podľa názoru súdu rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve bola v danom prípade v čase jej uzavretia neprijateľnou podmienkou (keďže ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka bolo do Občianskeho zákonníka zapracované už od 1.1.2008, teda už pred uzavretím úverovej zmluvy) a ako taká bola už od počiatku v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Rozhodcovský rozsudok potom na základe uvedeného nemôže byť spôsobilým exekučným titulom. Vzhľadom k tomu, že rozhodcovskú zmluvu súd ustálil ako neplatnú, rozhodcovské konanie nemalo prebehnúť a nemal byť vydaný ani rozhodcovský rozsudok, čo je samo o sebe dôvodom na jeho zrušenie bez potreby skúmania iných namietaných dôvodov.

13. Avšak, vzhľadom k záverom odvolacieho súdu, z ktorých vyplýva okrem iného i to, že súd prvej inštancie sa v prvom rozhodnutí bližšie nezaoberal druhým dôvodom neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, teda tým, či rozhodcovský súd porušil všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, súd úverovú zmluvu podrobil preskúmaniu v zmysle zákona 129/2010 Z.z. účinného ku dňu uzavretia zmluvy o úvere (17.6.2011) a dospel k záveru, že vyššie uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola dokonca vystavená i zmenka, neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f), j), k), preto sa úver na základe nej poskytnutý považuje za bezúročný a bez poplatkov, kedy dlžníkovi vzniká povinnosť vrátiť veriteľovi sumu poskytnutého úveru bez úrokov a poplatkov.

14. Zmluva neobsahuje údaj o trvaní zmluvného vzťahu a ani údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, pričom oba údaje musia byť v zmluve uvedené (kumulatívne), v nadväznosti na § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ. Zmluva obsahuje iba údaj o tom, že žalovaný ako dlžník má úver 350 € spolu s poplatkom 322 € začať splácať počnúc dňom 16.7.2011, má ho splatiť v 12 mesačných splátkach po 56 €. Vzhľadom k vyššie uvedenému takéto vymedzenie pre naplnenie účelu uvedeného zákonného ustanovenia podľa názoru súdu nepostačuje. V zmysle § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ náležitosťou zmluvy o úvere musí byť aj uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, ktoré

majú byť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; pričom v zmluve sa majú uviesť všetky predpoklady pre výpočet RPMN použité. V prvom rade súd poukazuje na to, že kolónka pri údají RPMN je prázdna, nevyplnená, údaj RPMN v zmluve uvedený nie je. Potom bolo nadbytočné zaoberať sa tým, či zmluva obsahuje predpoklady pre výpočet tejto absentujúcej veličiny. Aj keď z RPMN nevyplývajú účastníkom zmluvy práva ani povinnosti, jej riadne uvedenie je významným faktorom orientácie spotrebiteľa v poskytovanom úvere. Vzhľadom k uvedenému, keďže zmluve chýbajú základné zákonné náležitosti, úver na základe nej poskytnutý sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

15. V týchto súvislostiach súd považuje za potrebné poukázať na to, že v rozhodcovskom konaní bol predmetom dokonca nárok na zaplatenie zmenkovej sumy, keďže záväzok z vyššie uvedenej zmluvy o úvere bol zabezpečený zmenkou, odkazujúc na dohodu o jej vyplnení. Súd poukazuje na to, že súdy všetkých inštancií vo svojich rozhodnutiach vyhodnotili takúto zmenku za neplatnú pre neplatnosť dohody o vyplňacom práve zmenky, keďže tú hodnotili za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale predovšetkým vzhľadom na to, že ak zmenka zabezpečovala záväzok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, musela byť sama podľa noriem spotrebiteľského práva posudzovaná, keďže ju nie je možné od noriem spotrebiteľského práva odčleniť. Uvedené rozhodcovský súd vôbec nezohľadnil. V tomto smere možno poukázať tiež na to, že pokiaľ je zmenka neplatná (pre neplatnosť jej dojednania), nebolo možné priznať žalovanému veriteľovi z takejto neplatnej zmenky žiadne plnenie.

16. V nadväznosti na vyššie uvedené, keď úver poskytnutý žalobkyni možno hodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov, žalobkyni ako dlžníkovi vznikla povinnosť vrátiť žalovanému veriteľovi iba sumu poskytnutého úveru, a to v rozsahu, v akom úver čerpala a nevrátila, v danom prípade 260 € - v zmysle odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, z ktorého vyplýva, že istina predstavovala 260 € a 40 € poplatky za upomienky.

17. S poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie možno teda konštatovať, že rozhodcovský súd neaplikoval na daný prípad citované zákonné ustanovenia, rozhodol v rozpore s nimi. Toto porušenie malo vplyv na výsledok sporu, keďže žalobkyni (v postavení žalovanej v rozhodcovskom konaní) priznal zjavne aj nárok na zaplatenie poplatkov či úrokov.

18. Záverom súd v krátkosti poukazuje na to, že ani po vrátení veci odvolacím súdom strana žalovaná neprodukovala k záverom odvolacieho súdu rozhodujúce skutkové tvrdenia či dôkazy, nevzniesla žiaden dôkazný návrh.

19. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď rozhodol najskôr o nároku na ich náhradu podľa úspechu v spore. Keďže súd žalobe vyhovel, právo na náhradu trov tohto sporu vzniklo žalobkyni voči neúspešnému žalovanému. O výške tejto náhrady rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku, v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, na Okresný súd v Čadci.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podania urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, resp. k čomu sa zaviazal, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.